www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 247. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 23. жовтня, 1925.

VOL. XXXIII. No. 247. Jersey City, N. J., Friday, October 23. 1925. THREE CENTS

Президент Кулидж каже, що без релігії упаде цивілізація Америки.

ВАШИНҐТОН, Д. К., 21. жовтня. — Президент Кулидж виголосив учера на зібранню національної ради конґреґаційних церков промову, в якій вказав на потребу піднесення релігії в Злучених Державах.

Він сказав, що лише релігійний вплив може зарадити проти зла, яке тепер так поширилося в Злучених Державах.

Президент Кулидж виразно не сказав, що він має на гадці заборону алькоголю і боротьбу влади проти сих, що ломлять проґібіційні закони, одначе се виходило доволі виразно із змісту його промови.

Він зазначив, що найбільші заходи поліції, щоб силою змусити публику до пошанування закона, пійдуть намарне, якщо самий нарід не мати-ме сильної і рішучої постанови шанувати закон. А сеї рішучости, казав, не може викликати влада, тільки і єдино релігія.

Тому, продовжав президент, край потребує більше релігії, щоб вона помогла народови і державі вийти з того прикрого положення, в яке загнало їх непошановане закона.

Без віри, кінчив президент, наша цивілізація пропаде.

АМЕРИКА НАЙЛІПШЕ ПЛАТИТЬ РОБІТНИКІВ.

ВАШИНҐТОН, Д. К., 21. жовтня. — Статистичні зіставлення робітничих платень і купної сили гроший показують, що з 19 держав, які взято в рахунок, в Злучених Державах робітники заробляють найбільше і найлішче.

БУДЖЕТ НЮ ЙОРКУ 440 МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ.

НЮ ЙОРК, Н. Й., 21. жовтня. — Буджет міста Ню Йорку на 1926 рік означено на суму $440,000,000. Се більший буджет від сьогорічного о $40,000,000.

СЕНАТОР БОРА ОСТЕРІГАЄ АМЕРИКУ ПЕРЕД ЛІҐОЮ НАРОДІВ.

ШИКАҐО, ІЛЛ., 21. жовтня. — Сенатор з Айдаго, Вилиям Е. Бора, котрий є головою сенатської комісії закордонних справ, виголосив тут учера промову, в якій сказав, що локарненська умова не принесе жадної нової свободи.

Далі він сказав, що в Америці незадовго пустять в рух велику змову (конспірацію), щоби втягнути Злучені Держави до Ліґи Народів бічними дверми через так званий „світовий суд" (Постійний Суд Міжнародньої Справедливости в Газі, столиці Голяндії, який є бренчом Ліґи Народів).

Він сказав, що остерігає американський нарід перед сим замахом конспірації.

(Що Бора має рацію, видно хочби з телеґрами, яка сьогодня наспіла одночасно з повисшою з Атен, столиці Греції, а в якій сказано, що Греція вислала ультимат Болгарії, щоб до 48 годин дала їй сатисфакцію і рівночасно вислала вже своє війско до болгарської границі. А обі-ж ті держави належать до Ліґи Народів і повинні-б віддати свій спір або Лізі Народів або її так званому „світовому судови". Колиж така маленька держава кпить собі з Ліґи Народів, то як можна вимагати від Америки, щоб вона туди просилась на рівнорядного з Грецією члена і була разом з Лігою ігнорована тою маленькою Грецією!)

СИЛЗЕР ЗА МУРОМ.

КЕМДЕН, Н. ДЖ., 21. жовтня. — Ґовернор стейту Ню Джерзи, Силзер, виголосив тут нині промову, в якій підпер горячо кандидата на своє місце, А. Геррі Мура.

Він сказав, що йому і Мурови закидають, що вони „гейгісти", себто приклонники мейора Джерзи Сіті, Френка Гейґа. Але се, продовжав Силзер, не закид, а признанне. Бо треба знати, що Гейґ запровадив у Джерзи Сіті взірцеву господарку, порядок, будує школи, шпиталі, дороги, зменьшив податкові тягарі для бідних, так що другі міста завидують місту Джерзи Сіті його посадника, то чому-ж Джерзиситцям чи горожанам стейту Ню Джерзи першим не бути гордими з нього і чому не підперти його вірного співпрацівника А. Геррі Мура на ґовернора стейту Ню Джерзи?

Про стейтового републиканського сенатора Витні, котрий теж кандидує на ґовернора, сказав Силзер, що він цілком не розуміє завдання, до якого береться, і думає, що виборців можна піддурити самою аґітацією.

„ГЕЙҐІЗМ".

НЮ ЙОРК, Н. Й., 21. жовтня. — Вашинґтонський кореспондент дневника Ню Йорк Іванінґ Пост Клинтон Гилберт відвідав посадника міста Джерзи Сіті і описує розмову з ним та його політику.

Він, хоч републиканець, признає великі заслуги мейора Джерзи Сіті, Френка Гейґа, котрий, каже, зняв тягарі податкові з бідного населення, головно з робітників, а наложив їх на великих фабрикантів. Яко приклад подає він, що одна корпорація за його заходом замісць $400,000 заплатила $19,000,000, а друга замісць кількасот долярів $6,000,000. Тому, каже Гилберт, його розумну і чесну господарку відчуває дома кожда родина в Джерзи Сіті і тому він такий популярний.

Далі він каже, що Гейґ небезпечний для републиканців, бо має сильну зразкову організацію в повіті Гадсон, яку хоче простягти і на повіт Ессекс, де є велике місто Ньюарк.

Він каже, що Гейґ тепер один з трох найбільших лідерів в демократичній партії, обіч нойорського ґовернора Смита і Бранна, і Бранна, означує Гейґ, каже, з них найспосібніший

Нова емісія акцій Земельного Банку у Львові

ГРОМАДЯНИ!

Згідно з новим банковим законом, ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ У ЛЬВОВІ обовязаний доповнити і урядово виказати ДО КІНЦЯ 1925 Р. свій акційний капітал ДО СУМИ 1 МІЛІОНА ЗОЛОТИХ. Несповнення вимоги закона потягає за собою застановлення чинностей банку.

Наше громадянство має лише один-одинокий банк — Земельний Банк Гіпотечний з девізовими й емісійними управненнями.

Всім відомо, по яких довгих і тяжких заходах удалося в 1909 р. нашій суспільности вибороти концесію на цей банк. В повнім розумінню потреби і ваги цього банку, наша суспільність зложила основний капітал в сумі 1 міліона корон і 1. квітня 1910 р. розпочав банк свою діяльність. Від тієї хвилі розвиток цеї фінансової установи йшов невпинно вперед аж до світової війни. З одного боку банк зосереджував ощадности, а з другого уділював ПРОДУКЦИЙНИХ КРЕДИТІВ. СЕЛЯНСТВО користувалося довгочерниковими гіпотечними позичками НА КУПНО ЗЕМЛІ і ПОПРАВУ ГОСПОДАРСТВ, кредитами користувались теж КООПЕРАТИВИ, РЕМІСНИКИ, КУПЦІ і т. д.

Світова війна й незавидні повоєнні відносини лягли важким тягарем на всі фінансові установи. Всеж таки в створених умовинах, хоча і з великими жертвами, банк старався відповісти постулятам моменту.

Економічні наслідки воєнної хуртовини всім відомі. Осьмилітня мораторія, інфляція, катастрофальне обезцінення обовязуючого гроша, при рівночасній заборонї операцій чужими, твердими валютами, а вкінці законна постанова про зміну валюти (1,800,000 мп. рівняється 1 золотому) довели до обезцінення всіх вартостий, а зокрема затрати гроша, улькованого на вкладках, акціях та в заставних листах. Сталося це всюди, у всіх банкових і фінансових установах без винятку.

Ці болючі наслідки воєнних і повоєнних часів з природи річи мусіли відбитись також на наших акціонарах, вкладниках і посідачах заставних листів. Перед цими відємними наслідками не міг їх наш банк рухоронити, так як і ніякий інший банк чи фінансова інституція не були вели цього зробити.

Яскравою ілюстрацією сих катастрофальних наслідків є між іншими затрата сиротинських фондів, що були улькованї в судових депозитах під спеціяльною охороною держави.

Найважнійшою проблемою та змаганнєм всіх народів, знищених війною, є ОБНОВА І ЗМІЦНЕННЕ ІХ ЕКОНОМІЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.

Кожда суспільність відбудовується власними силами.

І наше громадянство також прийшло до переконання, що мусить іти цим шляхом. Доказом цього є постійний зріст і самочинний широкий розмах нашого кооперативного руху.

Основним чинником економічної відбудови є добре уфундований банк, як завершенне всіх низших щеблів економічної драбини. Сильне уфундованнє банку є для нас необхідною конечностю, хочби під тим оглядом не було вимог закона. Але банковий закон велить нам зробити це негайно та вимагає доповнити акційний капітал до 1 міліона золотих. Богато не треба, ТРЕБА РОЗІБРАТИ 29,500 АКЦІЙ, А ЩОБ НАЙШИРШИМ КРУГАМ ДАТИ МОЖНІСТЬ СТАТИ АКЦІОНАРЕМ, СЕБТО СПІВВЛАСНИКОМ БАНКУ, ОЗНАЧЕНО ОДНУ НОВУ АКЦІЮ НА 25 ЗОЛОТИХ. ЗІ СКАРБОВИМИ НАЛЕЖНОСТЯМИ І КОШТАМИ ЗАГОТОВКИ (конфекції) ОДНА АКЦІЯ КОШТУЄ 26 ЗОЛОТИХ.

В зрозумінню великої ваги банку для нашого економічного відродження, закликуємо весь свідомий український загал до підписки акцій.

Зложений капітал дасть нам змогу здобути більші кредити, а тимсамим влити нові життєві соки в знеможений економічний організм нашого народу. Здобувши міцні підвалини для нової діяльности, БАНК ЗНОВУ СТАНЕ ЖЕРЕЛОМ СЕЛЯНСЬКИХ КРЕДИТІВ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ГОЛОВНОГО ВАРСТАТУ ПРАЦІ НАШОГО СЕЛЯНСТВА. Міцно уфундований банк стане твердою опорою започаткованого промислу, торговлі і рукоділа, двигуном розбудови нашого економічного життя, пособником кооперативного руху.

В тяжкі часи звертаємось до нашого випробованого громадянства із закликом:

Будуймо наш народній банк, будуймо його всі; будуймо для себе, для широких верств, що хочуть жити і розвиватись; будуймо для наших дітий, для теперішніх і грядучих поколінь!

Переживаємо справді важкий час. Хочби скрута була ще гірша, то вдержанне ОДИНОКОГО банку є справою так важною, що суспільність мусить невідклично сповнити свій обовязок.

Валютових обмежень вже нема і з огляду на торговельні трактати бути не може, а тимсамим буде збережена внутрішня вартість повіреного банкови гроша, отже й захована буде вартість акцій. Вдержання банку лежить тепер в руках громадянства, отже від його зрілости залежить його доля.

В створеному положенні наказом моменту є уфундованнє Земельного Банку. Ані хвилі не сумніваємося, що ЦЕЙ НАКАЗ НАЙДЕ ЯКНАЙШИРШИЙ ВІДГОМІН В КРАЮ І ЗАГРАНИЦЕЮ.

Не сміє бути в нашій суспільности ніодної свідомої одиниці, що не булаб акціонарем Земельного Банку Гіпотечного.

Хід підписки акцій буде одночасно нашим економічним плебісцитом.

Львів, дня 1. жовтня, 1925.

О. Олександер Бачинський, ґенеральний вікарій (Львів); Др. Володимир Бачинський (Львів); Др. Лев Бачинський (Станиславів); Др. Степан Баран (Тернопіль); о. Іван Гордієвський (Станиславів); о. Степан Городецький (Вербилівці); Др. Антін Горбачевський (Чортків); о. Володимир Громницький (Тернопіль); Михайло Галущинський (Львів); Др. Теодор Ваньо (Золотів); інж. Володимир Дутка (Станиславів); Василь Гресяк (Львів); о. Олександер Зубрицький (Перемишль); Микола Заячківський (Львів); Роман Зубик (Львів); Др. Володимир Загайкевич (Перемишль); Др. Филип Евин (Львів); Др. Володимир Ільницький (Дрогобич); Др. Іван Кміцикевич (Львів); Микола Кузьмин (Озірна); Др. Теофіль Кормош (Перемишль); Др. Кость Левицький (Львів); Др. Дмитро Левицький (Львів); о. Дамян Лопатинський (Львів); Іван Ліщинський (Львів); о. Василь Левицький (Перемишль); Михайло Луцький (Львів); Др. Іван Макух (Товмач); Евген Мартинець (Львів); о. Степан Мохнацький (Теребовля); Др. Володимир Охримович (Львів); інж. Юліян Павликовський (Львів); о. Олексій Пясецький (Львів); Др. Маріян Паньчишин (Львів); Юліян Романчук (Львів); Др. Кирило Студинський (Львів); Степан Сасик (Дрогобич); Іван Свищ (Надвірна); Омелян Саєвич (Львів); Гринь Терщаковець (Якимчиці); Др. Степан Федак (Львів); Бронислав Яніш (Львів).

Всякі посилки і грошеві впливи направляти на адресу Земельного Банку Гіпотечного у Львові, вул. Підвале 7.

Змалів урожай пшениці на Україні.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ НАДІЇ НА УКРАЇНСЬКУ ПШЕНИЦЮ РОЗВІВАЮТЬСЯ.

МОСКВА, 20. жовтня. — Голова совета праці й оборони Леон Каменев заявив, що советський уряд сподівався спершу, що зможе вивезти закордон сього року біля 10 міліонів тон пшениці, одначе погана погода вчасі жнив спричинила, що ся надвишка змаліла до половини.

Кромі того, казав він, советам не вдалось випередити пшениці канадійської і арґентинської на ринках Европи, бо селяни не хотять тепер продавати, а держать до весни, сподіваючись висших цін. Через те, каже він, потерпіла советська закордонна торговля фінансово і сим, що втратила ринки збуту, які вже захопили другі продуценти пшениці.

(Большевики спішились продавати українську пшеницю, як ще не була доспіла на полі, та тепер не можуть продати, хотяй вона вже в засіках у газдів. Видно, забули большевики приказку: Не продавай шкіри на живому медведі!).

ЛОЙД ДЖОРДЖ ХВАЛИТЬ ПРОҐИБІЦІЮ В АМЕРИЦІ.

ЛОНДОН, 20. жовтня. — Бувший премієр Англії, Давид Лойд Джордж, заявився за введеннем проґібіції у Великій Британії, таксамо як в Злучених Державах Америки.

Він каже, що в Америці проґібіція увінчалась великим успіхом. Про се, каже, знає він певно і добре і може сміло доручити тесаме свому краєви.

(Що сміло, то правда, бо треба великої смілости казати, що проґібіція в Америці увінчалась великим успіхом. Сей, що йому таке говорив, мусів або бути в „доброму гуморі" (що саме заперечувало-б успіх проґибіції), або може належав до тросту бутлеґерів, або бодай до одного з „рінґів" бутлеґерських).

НЕВДАЧА ФРАНЦУСЬКОЇ ПОЗИЧКИ.

ПАРИЖ, 20. жовтня. — Французьке правительство видало дня 20. липня с. р. нову внутрішню довгоречецеву позичку на 4%. Воно хотіло, щоб горожани забрали бонди сеї позички взаміну за короткоречецеві. Так було-б відложило сплату бондів, яких сплата припадає в недалекій будучині.

Воно сподівалось, що горожани розберуть сих бондів на 20 міліярдів франків (паперових), але вони взяли тільки на 6 міліярдів, хотяй акція з продажю і виміною нових бондів тягнулась три місяці.

Французький парлямент збереться наново 29. с. м. і там безперечно противники Кая виступлять з критикою сеї нової його позичкової акції, бо як вони кажуть, як може мати заграниця довіряє до фінансів Франції, коли не має самий нарід французький. Але Кайо все повторює, що все те він дістав у спадку від своїх воюючих попередників.

(Шість міліярдів франків се около 200 міліонів долярів).

РИМ ХОЧЕ НАВЕРНУТИ ПРАВОСЛАВНИХ НА УНІЮ.

РИМ, 20. жовтня. — Ватикан робить заходи, щоби приєднати російську православну церкву до обєднання з католицькою церквою. Ватиканська влада має відомости від православних, що вони готові признати папу римського головою православної церкви, з тим, щоб вона задержала свої окремішности. Ватиканська влада одобрює сей плян і вже робить заходи в сій справі, сподіваючись, що православні приймуть унію на зразок грецько-католицької церкви.

50,000 НАРОДУ НА СЛУЖБІ БОЖІЙ

РИМ, 20. жовтня. — Папа римський Пій XI відправив сьогодня Службу Божу в церкві св. Петра, де зібралось 50,000 вірних. Між вірними на Службі Божій були представники 30 народів, а між ними і 1,000 Ірляндців під проводом архиепископа Джана М. Гарті.

ХОТЯТЬ НАГОРОДИ НОБЛЯ ДЛЯ ШТРЕЗЕМАНА.

БЕРЛІН, 20. жовтня. — Тутешній дневник Національ Цайтунґ зачав пропаґанду за признаннєм німецькому міністрови закордонних справ Ґуставови Штреземанови нагороди Нобля за його заслуги для міжнародного мира.

ПОЛЬЩА ВІДДАЄ ЖИДАМ ГОРІВЧАНИЙ МОНОПОЛЬ.

ВІДЕНЬ, 20. жовтня. — Польський міністер скарбу Володислав Ґрабський веде переговори з тутешним жидівським банком Ротшільда у справі передачі йому алькогольного монополю.

Банк Ротшільда, беручи в аренду алькогольний монополь в Польщі, годиться дати Польщі позичку на спілку з другим віденським банком Кредіт-Аншталь, голяндським банком Амстельбанк з Амстердаму і нюйорськими жидівськими банками.

Гроший 3з сеї позички Ґрабський вже, як заповідає, на підратованнє польського державного банку, щоби польські „злоті" дальше не падали.

Умова про аренду алькогольного монополю у звязку з новою позичкою має бути небаром підписана і се, як кажуть, вратує премієра й міністра скарбу Володислава Ґрабського від упадку.

ПРО ЗМОВУ НА ЖИТТЄ РУМУНСЬКОГО КОРОЛЯ.

БУКАРЕШТ, столиця Румунії, 20. жовтня. — Провідник бесарабсько-буковинського заговору на життя румунського короля [illegible] По-

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays.
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:	ПЕРЕДПЛАТА:
Three cents a copy.	Поодиноке число три центи.
One year ..... $ 7.00	На рік ..... $ 7.00
Six months $3.75	На пів року ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00	На три місяці ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:	В Джерзи Сити і Заграницею:
One year $10.00	На рік $10.00
Six months ..... $ 5.00	На пів року ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75	На три місяці ..... $ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЧИ НЕ НАЙВАЖНІЙША РІЧ В 1925 РОЦІ?

Коли замкнеться 1925 рік, то Україці скажуть собі, що немало дечого зробили для своєї загальної справи яко одна суспільність.

Але можуть сказати, що самі собі завдали страту, якщо не сповнять одного національного обовязку.

Сьогодня містимо на 1-ій стороні зазив українського ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО ЗІ ЛЬВОВА до усього українського громадянства о ратунок.

Як відомо, основний капітал Земельного Банку Гіпотечного, таксамо як і всіх других банків під Польщею, упав наслідком упадку польських гроший. Тепер же польський уряд, не зважаючи на те, хто винен, розпорядив, щоб вони ДО КІНЦЯ СЬОГО РОКУ доповнили свої капітали. Польським банкам поможе польський уряд, польські установи і польська імиграція в Америці. Жидівским банкам жидівська імиграція в Америці. А хто поможе найбільшому і по давнім австрійським законам упривилеєному українському Земельному Банкови Гіпотечному?

Управа банку звертається до усієї української суспільности в краю і в Америці, ЩОБ РОЗКУПИЛИ НОВІ ШЕРИ БАНКУ. Сі шери по 5 долярів, а з іншими видатками ПО 5 ДОЛЯРІВ І 25 ЦЕНТІВ.

Се гроші непропащі, се уділ запоручений, який приносить дивіденду. Отже се І ПАТРІОТИЗМ І БИЗНЕС.

Кождий Українець і кожде товариство може купити один чи більше шерів Земельного Банку Гіпотечного. Американські Українці можуть купувати собі або своїм кревним, чи рідним дітям в старому краю.

Треба тільки щирої охоти.

А памятаймо, що як не допильнуємо справи, то за два місяці може впасти наш найбільший банк. Польський уряд його забере і не буде кому ані позичати українським селам гроші на купно землі, ані українським промисловцям на поширенне промислу українського і тимсамим українізацію наших міст на нашій землі.

Тому ся справа може й найважнійша для західніх Українців в 1925 році і тому теж вони повинні про неї подбати так, щоб галицькі Українці в сій справі побідили і з честю вийшли, та зачали добре 1926 рік виратуванням своєї фінансової твердині.

ЗНОВА ХЛОПИ ВИНУВАТІ

Як у попередні роки, так і сьогорічної осени приходиться Москві збирати звичайні осінні жнива своїх весняних та літних засівів брехні. Як звичайно кождої весни, так і послідної большевицький уряд у Москві розсіяв по світі заповідь величавих зборів в Росії, під якими очевидно треба було розуміти збори на Україні, яку Москва уважає своїм шпіхліром. Зі сими будучими жнивами їздили московські ганделеси по всему світі. Продавали сі наділ і Німцям, щоби вони не годилися з Англією, і Англії, щоби вона не торгувала з Америкою, і Польщі, щоби вона не годилася з Німеччиною, і Італії і Греції. Про прекрасні засіви на Україні упевняли большевицькі представники всякі межинародні конференції, зїзди, конвенції. При кождій нагоді гукали про чудові вимкова гарно заповідаючіся жнива „на Україні і деинде в Росії".

Як хто, знаючи вже вартість московського рейваху, махнув рукою, як на московські бляги, того зараз большевицькі собачки обскакували, гейби невіра в московські пророцтва могла спровадити засуху на збіжа „на Україні і деинде в Росії". Але ось, як кождого попередного року, так і сього, по кількох місяцях показується, що правду говорили не ганделеси в Москві, а ті ними опльовані „зрадники робітників і селян".

Ось московські газети доносять, що на зборах комуністичного комітету в Москві Каменев, голова ради праці й оборони, заявив, що надії на надзвичайно гарні збори завели. Говорив Каменев, що знова зла погода зменчила припаси збіжа о півчверта міліона тон.

Рівночасно Каменев заявив, що хоча се зробила зла погода, то мимо сього за се треба винувати селян, бо се вони повалили надії уряду в Москві через те, що вони не засівали збіжа, як їм казав уряд, але держали його до весни, щоби дістати гарну ціну. Відомо, тут Каменев пробрехався. Колиб селяни були винуваті, то про що вину зналивби комісарі ще на весну.

І знаємо ми вже, чому комісарі складають вину на селян. Досвід з попередних років учить, що се робиться на те, щоби перед світом оправдати новий осінний рабунок селян зі збіжа. На те й називається селянином Каменева, котрий на сільськім господарстві розуміється стільки, що свиня на перци. Називається його селянином на те, щоби не розуміючися на умовах чужиниці думали, що се селянин-комісар відбирає селям те, що їм не належиться. Та на се селянство Каменева вже ніхто не зловиться.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ ВО ВАШЕ ЧИТАННЮ ЖЕЛЕ ДО ПРАЦЮ ТА ПОРОЗУМІННЯ

ЯК І ЗА ЩО ПОБИЛИ ЛЯХИ ІНЖ. АНДРІЯ МЕЛЬНИКА

Чим більше віддалюємося від страшної події в судовій тюрмі 16. м. м., тим докладнійше подробиці виходять на верх.

Делеґат міністерства освіти вязничний інспектор Скібінські переслухав вже в Бриґідках побитого Мельника, Зиблікевича, Зеленого, Коваленка, Воробця і инших. Щож оповідає інж. А. Мельник? В понеділок, 14. м. м. довідалися українські політичні вязні, що тяжко побито вязня Василя Костенюка. Супроти того бажаючи виявити свій протест проти такої поведінки з арештованими українські політичні вязні почали співати в тюрмі українські патріотичні пісні. Така проява спільчуття до побитого і протести проти побоїв могла бути декому не приємна, одначе ніхто з тюремних дозорців не робив з того приводу великих закидів. Співи тривали у вівторок 15 м. м. Вечером того дня явився в судовій тюрмі директор карного заведення Бриґідки Маєвскі і розпочав слідство ізза співів. Переслухані підтвердили, що співали, одначе він не наложив на них за те ніякої дісціплінарної кари.

Аж в середу вечером почалася історія. Інж. Мельник був хорий. Мав горячку. Дозорець Подковів, що сповняє заступничі функції вязничного лікаря в 5 годині зміряв йому горячку, яка дійшла до 38 степ., подав аспірину, яку зажив інж. Мельник і поклався до ліжка. Так лежав він до год. 7. В тім часі явився у нього дозорець Марцінків і візвав його вставати. Інж. Мельник відповів, що є хорий. Після того Марцінків вийшов а за дві три хвилини впала до келії черед дозорців. Дозорець Маліняк крикнув: „Гдзе ест Мельнік?" Після того дозорці обступили його ліжко; це все діялося так скоро, що інж. Мельник навіть не помітив, де ділися Зиблікевич і Зелений зі спільної келії. Дозорець Маліняк зновь наказав вставати а дозорець Дріблінґ забрав лямпу зі стола. „Прошу не забирати лямпи", сказав інж. Мельник, „бо я хочу одягатися".

Одначе в тій хвилі инший дозорець зі штучною рукою, якого призвіща інж. Мельник не знає, але може пізнати, здоровою рукою зі всеї сили вдарив Мельника в груди. Після того на інж. Мельника посипалися удари з усіх боків. Прикази видавав Маліняк. Інж. Мельника, який був тільки в біллю, схопили за ноги і серед стусанів та побоїв почали тягнути на землю. Так стягнули його з ліжка, витягнули на коридор і почали тягнути коридором далі до сходів. Його голова вдаряла об долівку коридору. Всею силою волі, хоч хорий, старався він підносити голову, але зате плечі волікли ці звірі по долиці, яка є набита великими вистаючими цвяхами. Плечі ранилися об ці цвяхи. Так дотягнули його до сходів. На сходах дозорці піддержували по трохи голову, але плечі далі билися об сходи, на яких стояв дозорець Дріблінґ. Весь час інж. Мельник говорив: „Люди, бійтеся Бога. Я є ходий, будьте людьми" і звернувся до дозорця Дріблінґа: „Пане Дріблінґ! Дивіться, що зі мною роблять". На те милосерний Дріблінґ кинув огидний сороміцький поклін і почаствав інж. Мельника кулаком в груди. Інж Мельник має враження, що в тому пястуці Дріблінґ мав якийсь дрібний предмет, правдоподібно боксер, бо його дуже заболіло, бо синяк є ще й досі а крім того в тому місці чує біль. Инші дозорці знов заохочені Дріблінґом наново почали його бити і копати. Так стягнули його на партер, волічучи по коридорі набитим цвяхами. Кинено його в самім біллю, зігрітого і побитого до каритки а якийсь дозорець, якого призвіща не знає, але готов його пізнати, почаствав його кулаком в око, яке трохи вилізло з орбіти. Під оком є величезний синяк. Кариткою відвезено його до Бриґідок і кинено до темниці з бетоновою долівкою, в якій нічого не було крім залізного ліжка з кратами без сінника. Там втратив він притомність. Коли прийшов до себе, побачив, що його накинено коцом, який він мав на Баторія. Хорий, побитий, в горячці лежав він на тих кратах, відчуваючи страшні болі і стогнучи важко. В четвер рано прийшов командант, якому інж. Мельник заявив, що починає голодівку на знак протесту проти звірського поведення і зажадав лікаря. І справді появився за якийсь час лікар Др. Гайзіг, який побіжно подивився на побитого, нічого не сказав і вийшов. Аж згодом в наслідок заходів оборонців наступила зміна.

Так виглядає правдива картина побиття інж. Мельника.

ДОПИСІ.

БРУКЛИН, Н. Й.

Концерт для будови Українського Народного Дому.

В неділю, дня 18. жовтня, устроїло місцеве Українське Товариство Рідна Хата великий концерт. Ціль свого концерту була зацікавити місцеву громаду справою будови українського народного дому, для котрої власне зорганізувалося згадане товариство.

Концерт відбувся в словацькій гали при Бері Стріт. Початися мав концерт о 2 годині, але публика сходилася дуже поволи, так що й годину опісля концерту почати ще не було можна. Та публика сходилася поволи, але було її подостатком, бо коло 3. годинц саля була вже набита по береги.

Почав концерт вступним словом гр. Степан Заблоцький, пресідатель Українського Товариства Рідна Хата. Бесідник наперед привитав гостий, себто бруклинські товариства, котрі прибули на концерт гремільно, а відтак нюйоркські товариства: Українське Товариство Зорю, відділ Українського Народного Союза ч. 69., Братство св. Володимира, відділ Українського Народного Союза ч. 130., Товариство Жеребецька Любов, відділ Українського Народного Союза ч. 144., далі Чорноморську Січ та Теребовельську Поміч. Далі бесідник зясував зібранним ціль Українського Товариства Рідна Хата; виставити в Бруклині український народний дім, у якому моглиб збиратися українські громадяни та громадянки на всякі концерти, забави, віча, збори; в якому українські товариства моглиб мати своє притуловище, та повне право розказувати й розпоряджатися; в якому українська молодіж моглаб збиратися до школи та на приличну забаву; в якому моглоб збиратися все українське народне, громадянське, товариське життя. Українці міста Бруклина відчувають сю потребу, вони для для неї працюють, і вони певно її доконають.

Мужеський хор під управою диригента Савіцького відспівав О. Ніжанковського „З окрушків". Співав він ще оріеля Вербицького: „Битву", а на конець Давидовського „І по сей бік гора", а за кождим разом удоволив публику так, що на її домагання мусів додавати ще кусок або й два. Публика говорила, що сей хор зробив значні поступи та що на ньому слідно вплив виступів Українського Хору в Америці.

Гр. Савіцький диригував також мішаним хором, котрий відспівав Давидовського „Ой лопнув обруч", також на велике вдоволенне публики.

Зі сольовими партіями виступив гр. Ігнатій Палажій. Він виступав два рази. При першім виступі відспівав він „Чи у полі, чи у борі", музика Крижановського, до чого він додав, на невгаваючі оплески зібраної публики, „Ой, поля" Я. Степового, а відтак ще думу „Ой зза Чорного Моря" (музика М. Гайворонського). Публика відай не знала, що Палажій їздив до Італії на співацькі студії, і публика не знала, що співак всіма силами старався ощаджувати свій голос на салі, яка не надається ні до співу ні дорозмов, але вона мимо всего відчувала велику штуку артиста у виконуванню кождого куска. Коли гр. Палажій вийшов співати в друге, то він вже був переможби старий знакомий публики. Сим разом відспівав він по італійськи арію з опери Верді „Дон Карльо", а відтак „Бурлаку" Модзелевського. Зібраним певно лишиться память сих співів на все.

Гарно випало скрипкове сольо панни Бемківни, у супроводі фортепяна, при котрім була її сестра. Вона відіграла ще китицю українських пісень в укладі Росовського. В другій части концерту панни Бемківни знова відограли „Спомини з гір" в музиці Безкорованого, і знова мусіли на домагання публики додати два додаткові виступи.

Про вагу українського народного дому в Бруклині говорив гр. Омелян Ревюк. Він звернув увагу на те, що українські громадяни Бруклина працюють для виставлення свого народного дому без допомоги тих, які повинні були станути на чолі сього руху. В сьому, що громадяни Бруклина не знеоохочувалися перешкодами зі сторони таких людий, але через два роки без упину працювали для виставлення дому, і далі працювати думають, є найкращий доказ, що український дім у Бруклині повстати мусить. У український дім повстати мусить, бо він є глибоко відчутою потребою громадян Бруклина. Таку саму потребу відчувають Українці й по других громадах, а доказом сього є ті позамісцеві гості, що прибули на концерт. По цілій Америці дається добачувати сей рух. Се український еміґрант відчуває пекучу потребу українського народного дому, щоби дати захист своїм товаришам, щоби згуртувати всю українську імиграцію, вратувати підростаюче покоління для свого народа та запевнити поміч того нового покоління для визвольної боротьби в старому краю.

Відчит про діяльність Українського Товариства Рідна Хата виголосив гр. Григорій Бардак. Він показав, як товариство зорганізувалося два роки тому, які тяжкі трудности воно найшло в своїм істнованню та в своїй роботі, та як члени товариства працювали для великої цілі, як вони поборювали сі перешкоди, гуртували людий коло думки рідної хати, як вони назбирали тисячі долярів і як вони далі думають працювати, поки свого діла не доконають. Бесідник заповів, що незадовго товариство закінчить свою організаційну працю; ще в слідуючу неділю, дня 25. жовтня, буде одно віче, на якому будеться принимати нових членів у товариство, а ніяка сього віча товариство думає вести дальшу працю тими членами, які до того часу будуть зорганізовані, на зорганізованне нових членів праці не покладати, а звернути її всю на саму будову чи закупно дому.

Зі слів бесідника віяла така віра в побіду справи, що коли гр. О. Ревюк порадив зібраним дати на ціль будови українського дому в Бруклині спеціяльну жертву та попросив панни Анну Бронковську, Теклю Шеремету, Марію Киту та Анну Балко піти по жертви, то збірка дала майже 70 долярів. Коли взяти під увагу, що кождий гість на сали заплатив уже був вступ на концерт при вступі на галю, то треба признати, що зібрана на концерті публика зрозуміла як слід ціль товариства та відчула добровільну працю організаторів. Учасники концерту дали подвійну жертву, і дали її без нарікання, бо й концерт був величавий і публика вірить в остаточну побіду щирих робітників для народньої справи.

Після концерту українські музиканти заграли до танцю. Два рази грали коломийку для дітвори, а дозрілі забавлялися весело до самої півночи.

Гість з Ню Йорку.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Збори Стрілецького Гуртка.

Дня 18, жовтня с. р. відбулися збори Стрілецького Гуртка, на яких вирішено слідуючі справи:

1). До постійної Управи вибрано слідуючих: Волод. Ґалан, предсідатель; Василь Петрусик, писар; Теодор Свистун, скарбник; Семен Личак та Семен Лев, провірочна комісія.

2). Членська вкладка виносить 1 доляр річно, а кромі цего кождий член Гуртка платить 25 цент. місячно до Національної Скарбниці, якої заряд спочиває тепер в руках Гуртка, а після порозуміння з краєвим Стрілецтвом буде проголошений її окремий статут та заряд.

3). Для освідомлення загалу з послідними подіями на Україні, рішено виготовити ряд відчитів з рамени стрілецького Гуртка.

4). Рішено вступити негайно в тісні зносини з краєвим Стрілецтвом та комітетом по виданню історії Української Армії, та негайно призбирати фонди на цю ціль. Також рішено вести визначну допомогу нашим інвалідам, щоби забезпечити їх від нужди.

5). Всі заявки, які виходять від імени Гуртка, мають бути від імени Гуртка, мають бути на боту, дня 24. с. м. точно о год. 7. вечером в Січовім Домі при Бровн і Н. Френклин Ст.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Свято першого падолиста.

Комітет свята першого падолиста подає отсим до загального відома, що після рішення братств і товариств міста Филаделфії торжество першого падолиста буде відсвятковано в неділю, о год. 6. сполудня на Українській Гали при 849 Н. Френклин Ст. Дня 25. жовтня відбудеться на тій гали генеральна проба до сценічного образу та організованого виступу братств і товариств після слідуючого порядку:

О годині 1. мають прибути представники братств і товариств, які схочуть прийти на галю зі своїми прапорами і там одержуть докладні вказівки.

О год. 2. явиться група в Найстаян, Фермаврт ав., Френкфорд та инших громад для проби на сцені.

О год. 3. прийдуть на вправи Січовики і Січовички.

Хори відбудуть проби після вказівок диригента.

Щоб не було замішання, проситься прибути в означений час. В звязку зі святом відбудуться Окружні збори І. Округа в неділю о годині 1. сполудня. Через те, що о третій годині Січовики мають вже бути на за її сестра. Вона відіграла

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЄ

до бл. п. МИКОЛИ УГОРЧАК

відправить о. В. Лотович в Українській Католицькій Церкві під 158 North 5th St., Brooklyn, N. Y. у вівторок, дня 27-го жовтня (October) 1925 р., о годині 9.30 рано, на котре запрашаємо всіх кранців і приятелів Покійного.

Йосифа Угорчак, вдова і діти.

ЧАСОПИСЬ „СВОБОДУ" ЧИТАЄ ДО СТО ТИСЯЧ ЛЮДИЙ, ТОМУ ВОНА є НАЙЛІПШИМ ПОСЕРЕДНИЦТВОМ для ОГОЛОШЕНЬ.

УВАГА! БРУКЛИН, Н. Й. І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА РІДНА ХАТА

— скликується —

ВЕЛИКЕ МАСОВЕ ВІЧЕ

В СПРАВІ БУДОВИ РІДНОЇ ХАТИ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 25-ГО ЖОВТНЯ, 1295 РОКУ

ПІД ЧИСЛОМ 66 NORTH 7th STREET, BROOKLYN, N. Y.

Початок о годині 2-гій пополудни.

Українці!— Крайна пора приступити до будови своєї власної хати, котрої українському загалови міста Бруклина дуже потрібно. Будова власної рідної хати є дуже важною для укр. загалу міста Бруклина і тому кождий Українець і Українка мусить за всяку ціну доложити всі старання, щоби таку святиню чим скорше здвигнути. Майже у кождій місцевости Америки українські громади мають свої доми. Лише бруклинські Українці на жаль не мають своєї власної інституції. В послідне кличемо до всіх, кому лежить на серцю розвій Українського Народу в Бруклині, хай його не бракне на цьому вічу. Хай всі знають, що на цьому вічу буде рішитись доля щодо будови рідної хати. Тому приходіть всі як один! — Комітет. 245-46

ПОЗІР! ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ ІМ. М. ЛИСЕНКА В ДЖЕРЗИ СИТІ

— відбудеться —

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 25-ГО ЖОВТНЯ 1925 РОКУ

В ПАВІЛЬОНІ CASTLE INN, COLUMBIA PARK, BERGEN, N. J.

Програма концерту богата і дуже різнородна. Крім виступів хору мішаного і мужеського; вокальних, сольових, дуетових і квартетових продукцій виконають чим скорше здвигнути. Майже у кождій місцевости Америки українські громади мають свої доми. Лише бруклинські Українці на жаль не мають своєї власної інституції. В послідне кличемо до всіх, кому лежить на серцю розвій Українського Народу в Бруклині, хай його не бракне на цьому вічу. Хай всі знають, що на цьому вічу буде рішитись доля щодо будови рідної хати. Тому приходіть всі як один! — Комітет. 245-46

виконає кілька танців американських і українських.

ПОЧАТОК концерту о год. 5-ій пополудни. — ВСТУП: $1.00 і 75 центів.

Дірігент хорів п. АНДРІЙ ГЕЛА.

По концерті ТАНЦІ до пізної ночи.

З огляду, що сей концерт відбудеться по раз перший в прегарнім павільоні Колумбія Парку, якого властителем є наш земляк-Українець п. Любак, як також і тому, що концерт буде дуже зайнятичний, маємо повну надію, що Шановні Українці так місцеві як і доокличні громадно прибудуть на цей день, щоб почути, надлюбуватись, забавитись і погулати доводі. 246-47

Комітет Концертовий.

УВАГА: Павільон Castle Inn находиться зараз при головній брамі Колумбія Парку, до якого доїздяк кождий Boulevard Bus.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!

ЗАХОДОМ КОМІТЕТУ БУДОВИ УКР. ШКОЛИ в м. ЗБОРОВІ

— устроюється —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 24-ГО ЖОВТНЯ, 1925 РОКУ

SATURDAY, OCTOBER 24th, 1925.

В LIBERTY HALL, 155-163 E. HOUSTON STREET, NEW YORK, N. Y.

Початок о год. 7.30 вечер. Вступ 75 центів.

ЗОЛОТА КНИГА

Ювилейної Кампанії Українського Н. Союза

ВІД 10 ДО 20 НОВИХ ЧЛЕНІВ ЗОРГАНІЗУВАЛИ:

(Продовження).

Іван Слободян, секр. від. 324 У. Н. Союза.

Товариство „Мир", від. 324. У. Н. Союза в Філядельфії, Па., зорг. 18 повнолітних і 6 дітий — разом 24.

Се Товариство в числі 19 осіб під проводом свого уряду, в який входили: Іван Филипчук, предсідатель; Михайло Коцюк, секретар і Юрко Прокопчук, касієр, приступило до У. Н. Союза дня 7-го липня 1912 р. З тих 19 членів основателів до сеї пори остався лиш один, а то Михайло Коцюк, довголітний того відділу діловодчик. Є в тім відділі й старші Союзовці, котрі прийшли з переступними листами пізнійше. Тепер той відділ має 63 повнолітних членів і 63 дітий під управою Григорія Григорчука як предсідателя, Івана Слободяна як секретаря і Іван Матлюка як касієра. Відділ сей був початком громадського життя української еміграції в дільници Філядельфії званій „на Фейрмонт Еве." яка то громада має власний будинок на школу і мітинги.

В Ювилейній Кампанії відзначилися:
Іван Слободян, секретар, зорг. 14 нових чл.
Михайло Коцюк 3-ох, і Григорій Григорчук 1-го.

—o—

Братство св. Івана Хрестителя, від. 230. У. Н. Союза, в Янгставн, Огайо.

Відділ сей зорганізовано дня 4-го лютого 1912 р. Першими урядниками були Дмитро Ткачик, предсідатель; Іван Федаш, секретар; і Ілько Сухий, касієр. З початку було 35 членів з котрих ще до днесь в тім відділі перебувають Ілько Сухий, Іван Федаш, Андрій Кучманич, Вас. Кріль, Микола Павлишин, Федьо Шмігельський і Дмитро Ткачик. Днесь той відділ має 118 повнолітних членів і 76 дітий — разом 194, під управою Юрія Присташа як предсідателя, Івана Гармича як секретаря і Івана Шигаля як касієра.

Іван Гармич, секретар,
род. Броница, Дрогобич, Галичина, зорг. 16 повнолітних і 14 дітий — разом 30.

В Ювилейній Кампанії відзначилися:
Іван Гармич 16-ох, Юрій Присташ 1-го.

—o—

Товариство „Сокіл", від. 218. У. Н. Союза, в Іст Янгставн, Огайо, зорг. 17 повнолітних і 13 дітий — разом 30.

Сей відділ зорганізовано 22. мая 1910 р. Сокіл Йосиф був першим предсідателем, а Йосиф Ярош секретарем і Михайло Богдан касієром. Зразу було 24-ох членів мужеського пола, з котрих до днесь в тім відділі перебувають еще Еміль Омелян, Семен Пущак і Іван Шибеляк. Тепер в тім відділі є 137 повнолітних членів і 136 дітий — разом 273, а управляє ним Іван Клюс, предсідатель; Михайло Сорока, секретар і Стефан Стахура, касієр.

В Ювилейній Кампанії відзначились:
Михайло Сорока, секретар, род. Ольшаниця, Ліско, Гал., зорг. 12 нових членів.
Дмитро Стецьків, член, род. Заднишівка, Скалат, Гал., зорг. 4-ох нових членів.
Йосиф Заляновський 1-го.

—o—

Олекса Олешко, секретар.

Братство Пр. Богородиці, від. 259 У. Н. Союза в Шикаго, Ілл., зорг. 17 повнолітних і 12 дітий — разом 29.

Сей відділ був заснований 20. падолиста 1909 р. з 15 осіб під проводом Івана Лещишина, Еміля Скородинського і Павла Гнатів, як урядників і Ізидора Костюка як організатора, з котрих до сеї пори в тім відділі перебуває, Еміль Скородинський, Іван Ханас і Ілько Свірський. Тепер сей відділ складаєся з 96 повнолітних членів і 70 дітий — разом 166, під управою Василя Горінець предсідателя, Олексія Олешка секретаря і Василя Гули касієра.

В Ювилейній Кампанії відзначився:
Олекса Олешко, секретар, род. Торки, Перемишль, Галичина, зорг. 17 повнолітних і 12 дітий.

—o—

Братство св. Івана Хрестителя, від. 18. У. Н. Союза, в Сеймор, Конн., зорг. 17 повнолітних і 10 дітий — разом 27.

Початок сего Братства починається з початком організації, так се є один з первісних відділів У. Н. Союза. Найстаршим членом в тім відділі є Микола Смий, род. з Баниці, пов. Горлиці, в Галичині. Вступив до У. Н. Союза 16-го липня 1894 р. то є в три місяці по заснованю нашої організації, маючи 22 роки життя. В часі реформи то є 20 літ по вступі мав 42 роки, але не брав обдовження-ліну, лиш став платити дальші вкладки після тодішного свого віку, то є як 42-літний. Днесь йому 53 роки відку з чого 31 літ в організації. За цілий час свого членьства не брав жадної запомоги, а що найважнійше, не був ніколи суспендований ані не переносився до інших відділів, віддаючи многі прислуги так відділови як і організації справуючи ріжні уряди того відділу многими наворотами. В відділі тім днесь є 60 повнолітних членів і 47 дітий — разом 107 всіх обезпечених в У. Н. Союзі під управою: Йосиф Ванцяк, предсідатель, Трофим Підлипчак, секретар і Остафій Феленьчак, касієр.

В Ювилейній Кампанії У. Н. Союза сей відділ відзначився зорганізованием 17 повнолітних нових членів і 10-ро дітий, однак фотографіяні імен організаторів не подав.

(Дальше буде).

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. українська Горожанська Громада взиває отсим урядників Братств і Товариств до звороту гроший за вступні тікети на пікнік 4-го ожитня с. р. дохід з якого був призначений на голодне село. Збори в тій справі і инших дуже важних, як затягнене моргечу при Українській Парк та уложенне цінн виайму на слідуючий рік, відбувуться в недалю, 25-го жовтня с. р. в галі шкільній при Савт ул., сейчас по Службі Божій. Проситься всіх членів і перорвів та-симпатиків до численної участи, щоби підтак не було нарікань, що одиниці загарбують народне добро. — Л. Левчик, предс.; Р. Слободин, касієр; М. Сухорський, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Володимира, від. 162, повідомляє своїх членів, що звичайний мітинг відбувається дня 25. жовтня в гали церковній, о першій годині дня. Проситься всіх членів

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Я.! УВАГА!

ЗАХОДОМ І СТАРАННЯМ УКР. ТОВАРИСТВА „ЗОРЯ",
відділ 69 Українського Народного Союза в Ню Йорку
ТЕАТР УКР. НАР. ДОМУ ПРИ СПІВУЧАСТИ М. КАРЛАША
відограє

„УКРАДЕНЕ ЩАСТЯ"

Драма в 4-ох діях, зі співами і танцями, Івана Франка

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 25-ГО ЖОВТНЯ 1925 РОКУ

В УКР. НАР. ДОМІ, 217 E. 6th Street, NEW YORK, N. Y.

Вступ: $1.00 і 75 центів.

Гали отворена о год. 7.30. Початок представлення точно о 8.15 вечером.

В представленню беруть участь: М. Карлаш, П. Троїцька, П. Гурський, С. Ординська, В. Карпович, К. Котович, С. Котович, Н. Будзінський, О. Ординський і проч. Дірігент: М. КАРЛАШ. Режісер: В. КЕДРОВСЬКИЙ.

Ви, Ровіївці! Драма „Украдене Щастя" це один з найкращих драм, яка

ЗЕМЕЛЬНА РЕФОРМА В ПОЛЬСЬКІМ СЕНАТІ.

Реферат сенатора Белявского. Промови й заяви представників ріжних польських партій.

Промова сен. М. Черкавського.

Законопроєкт про парцеляцію і осадництво, який в останніх двох тижнях товкся по сенатських комісіях (суспільного господарства, скарбово-буджетовій і правничій), перейшов 16. м. м. під розгляд пленуму сенату.

Референт сен. Белявскі, прохаючи вибачення, що він не визнається як слід у подробицях закону, бо сам не спеціяліст, а крім того обняв реферат ледве 4 дні тому, зазначив, що всі земельні реформи, переведені досіль у 15 европейських державах, мають дві спільні прикмети: 1) демократизацію посідання землі, 2) менше або більше вивласнення землі. Як відємні наслідки земельної реформи в Польщі реф. передбачує тимчасове обєднання хліборобської продукції і експорту, зупинення рільного промислу й хвилеве зменшення скарбових впливів; як додатні наслідки: піднесення добробуту селянської верстви, облекшення внутрішнього ринку збуту для виробів промислу і „сильне обсадження державної території" (себто кольонізація „кресів"). Сенаторські комісії кермувались принціпами: „еволюції" і зменшення примусу вивласнення до мінімум. Отже вони прийняли внесення, що: нерозпарцельована в однім році земля не побільшить контингенту призначеної до парцеляції землі на другий рік; поіменний виказ на 1926 р. не буде оголошений; приватна парцеляція отримала цілий ряд полекшень. Основною зміною є введення до закону приписів про комасацію і реґуляцію, обовязок загосподарення придбаних парцель новими власниками, ну і — збільшення максімума землі, не підлягаючої парцеляції. Закінчив вшехпольський референт свої виводи пригадкою на векслі, які держава виставила селянським масам у формі обіцянок земельної реформи, та пересторогою, що — мовляв — держава не може, як банкрот, пропонувати викупу тих векслів по 5 сотиків на золотий (наче би нинішній закон, та ще й зоперований сенатом, уявляв собою повне заспокоєння даних обіцянок та конституційних гарантій!).

Представник епдеції (ЗДН.) сен. Ґріцмахер бився в груди, що його клюб турбувався виключно долею будучої продукції та узгідненням закону з „правовістю і конституцією". Представник великої поміщицької власности (дубадеції) сен. Стецкі заявив просто, що „законопроєкт обійшовся безцеремонно з обовязуючим цивільним кодексом і конституцією." Він бачить лікарство на нездорові аграрні відносини в Польщі не у вивласненню великої сем. посілости, а в упромислюванню Польщі й приноровлюванню зем. реформи „крок за кроком" до того упромислення. Сен. Стецкі пророкує страшні наслідки від зем. закону, як недалекий ще гіршний голод землі, який треба буде заспокоювати з вивласнювання більшої селянської земельної посілости! — Сен. Возніцкі („Визволене") теж пригадав святочне зобовязання держави в 1920 р. передати селянам землю, з тою ріжницею, що він бачить у поправках комісій сенату перечеркнення цілого закону. „Якщо палата прийме поправки комісій, то боротьба, яка закінчилася в соймі деяким компромісом (компромісом лише частини польських партій — Українці ніякого компромісу не заключили — Пр. Ред.), розпалиться наново і то в найважчій для держави фінансовій і господарській ситуації. Запропоновано 160 поправок, свого 160 ка матиме проти себе більшість, але не рахуючу 11/20 голосів". Промовець висміває ролю правиці як оборонця конституції і складає в імени „Визволеня" таку декларацію, що „коли якась партія поставила внесення на прийняття закону без змін, то з тяжким серцем, бачучи, що наші поправки не мають виглядів перейти, ми голосували би за тим внесенням". — Сен. Шиховскі (НПР) заповідає зголошення наново поправок, признаючих зем. робітникам більше відшкодування та більші кредити на загосподарення; від прийняття тих поправок НПР. робить залежним своє становище.

Слідуючого дня (17. м. м., велась у сенаті дальша земельна дебата. — Сен. Бузек (Пяст) домагався прийняти закон без основних змін в порівнанню зі соймовим законом. Він полемізував теж зі сен. Стецким на тему „конституційности" чи „неконституційности" закону.

Сен. Черкавський в імени Української Парлям. Репрез. розпочав свою довгу промову такою заявою:

„В добі права нації кожний нарід мусить одержати землю своєї історичної території, тим самим і український нарід, а з окрема та частина його, що від віків трудиться коло землі, мусить одержати відвічну свою спадщину, зрошену кровю національних своїх героїв і потом поколінь, що її управляли. Аграрні реформи, які заводять демократизацію землеволодіння, мусять числитися з історичними правами нації, як такої, і природними правами трудового люду, який від століть займається хліборобством. Супроти того Українська Парляментарна Репрезентанція закладає рішучий протест проти вірішування земельного питання варшавськими законодатними тілами і заявляє, що розвязка земельного питання на Західньо-Українських землях прислугувати може одиноко українському народові, його законодатним тілам. Колиж сьогодня варшавське законодатне тіло, топчучи всі міжнародні зобовязання варшавського правління і свої власні закони, береться насильно розвязувати земельне питання західньо-українських земель, щоб історичну українську територію вчинити тереном кольонізації польським елементом, що походить з етнографічних меж Польщі, а українське населення здати на повну пролетаризацію і рівночасно насильно змінити етнічний склад Зах.-Українських земель, забираємо слово, щоби запротестувати проти практик варшавського законодатного центру перед усіми культурними народами світа і пригадати польському народові, з яким оберенням відносився він до діяльности пруської кольонізаційної комісії..."

Дальше промовець порівнює методи кол. пруської і нинішньої польської кольонізаційної політики та її реальний вислід, після чого пригадує формальні обітниці, які 1919 р. робила Польща перед Антантою й перед західньо-европейською демократією що до наділення землею селянського непольського населення в Польщі. В лютім 1919 року нач. держави Юзеф Пілсудскі заповів при відкритю конституанти, що „земельна реформа в Польщі буде переведена в дусі великих демократій заходу". Але дійсні демократії заходу не признають кольонізації. Справжні цілі зем. реформи виявили підчас соймової дебати в літі 1919 р. Вінценти Witoс і Станіслав Ґрабскі — лідери найчисленніших польських партій, які заявили отверто, що аграрна реформа тому конечна, бо лише плуг польського хлопа може тривко означити межі Польщі на Сході, та що польські дідичі не повинні протестувати проти агр. реформи, бо та арґ. реформа має на меті спольонізувати кресових міст.

Переповівши докладно всі митарства польського уряду, починаючи від закону з 2. серпня 1919 р., промовець закінчив так: „Не віддаюсь пустим надіям і не займаюсь поодинокими постановами закону (який є на розгляді сенату) — навчений досвідом, який мали мої товариші, ставляючи поправки до проєкту закона у соймі. З покликом на засадниче наше становище, голосуватимемо проти законопроєкту. Український нарід не дасть себе зломити. Накинену йому насильно боротьбу підійняв і всіми засобами провадитиме її послідовно аж до побіди — аж до зреалізування його національного ідеалу, бо „сьветляна пшицлосьць, для котрей працуйом народи, істнее".

Опісля сен. Познер (Пі. Пі. С.) заявив, що його клюб голосуватиме за законом „з огляду на державний інтерес". Проти соймового проєкту виступив гостро поміщик сен. Смульскі (Х. Д.), як проти „насильства над конституцією, руїни рільничого промислу, та вбивства почуття справедливости". Після короткої промови сен. Вислоуха, приступено до подрібного розгляду поправок комісій. Управитель м-ства зем. реформ Радван займав становище до поодиноких поправок.

Наради сенату над законом тривають дальше.

ВИЙШЛА З ДРУКУ НОВА ШТУКА ТЕАТРАЛЬНА П. З.:

БАНКИТИР УМЕР

комедія з сільського життя на три дії.

Виступає в сій штуці 14 осіб.

Ціна 35 центів.

Замовлення слати до книгарні „Свободи".

"SVOBODA"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ПОЗІР! — ПАСАЙК І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ ТОВ. УКР. БАНДА
при співучасти співацького Т-ва Боян при Укр. Нар. Домі в Пасайк, Н. Дж.
— улаштують —
НАЙЛУЧШИМИ СИЛАМИ СПІВУ ТА МУЗИКИ

КОНЦЕРТ

в память поляглих героїв за здобуття Независимости УКРАЇНИ

В НЕДІЛЮ, 25. ЖОВТНЯ 1925

В ГАЛИ Р. П. О.
159 — 4th STREET, PASSAIC, N. J.
Початок точно о год. 6-ій вечером

Вступ 50 центів.

Весь дохід піде на голодуючих в Галичині. 246,48

НАЙЛІПШЕ ОБЕЗПЕЧЕННЄ
СЕ ОЩАДНОСТИ В БАНКУ.

ВЛОЖІТЬ ВАШІ ОЩАДНОСТИ ДО НАШОГО БАНКУ, ЗА КОТРІ БУДЕТЕ ОДЕРЖУВАТИ 4 ПРОЦЕНТ.

Наш Банк істнує поверх 43 роки і находиться під наглядом уряду.

ДОЛЯРИ ДО ГАЛИЧИНИ І НА УКРАЇНУ

пересилаємо почтою і телеграфічно в скорім часі за низькі оплати і доручуємо на місце призначення.

ТЕЛЕГРАФІЧНА ОПЛАТА ВИНОСИТЬ ВСЕГО 75 цт.

Голосіться до:

THE STANDARD BANK
55 AVENUE B., NEW YORK
Отворено до 8. год. вечер.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБО

УВАГА! :—: УВАГА!
ДЖЕРЗИСИТЦІ!

Отсим подається до відома Укр. Громадянам в Джерзи Сіті, Н. Дж., що

УКРАЇНСЬКЕ СТУДІО ФОТОҐРАФІЧНЕ

буде отворене

24-го ЖОВТНЯ 1925

618 NEWARK AVENUE
коло Jackson Elevator
і Corner Cook Street
(на горах міста)

під назвою:

SZTOGRYN ART PHOTO STUDIO
618 NEWARK AVE.,
JERSEY CITY, N.J.

Запрашую всіх джерзиситських Громадян звертатися з роботою до SZTOGRYN STUDIO. В SZTOGRYN STUDIO можна набути фотографії ріжного рода і величини. Роботою всіх задоволяємо і виконуємо роботи на час.

В СТУДІО фотографую весіля, фамілії, поодинокі особи як також Братства і Товариства. Позиі даєся артистично і як кому пасує. Зі старих фотографій відробляю, побільшую і кольорую на полотні, папері або кавчуку по дуже низьких цінах.

Хто зайде до SZTOBRYN STUDIO в жовтни або падолисті отримає дарунок вартости $5.00. Не тільки дарунок, але ціною і роботою буде задоволений. Кождий Українець, і Українка не повинен опустити сей дарунок, бо така нагода нігде не трафиться тілько в SZTOGRYN STUDIO.

Студіо буде отворене від 9. до 7. вечером, в неділі і свята від 10. до 8.

MICHAEL SZTOGRYN
властителя Студія
618 NEWARK AVE.,
JERSEY, CITY, N. J.

ПЕРЕСИЛКА ГРОШЕЙ ДО КРАЮ В ДОЛЯРАХ

ПАШПОРТИ — КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ.
СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ ВСІЛЯКОГО РОДА.
КУПНО І ПРОДАЖ ДОМІВ В ФІЛАДЕЛФІЇ І ОКОЛИЦІ.
КОНТРАКТИ КРАЄВІ І АМЕРИКАНСЬКІ
АСЕКУРАЦІЯ ДОМІВ І МЕБЛІВ ВІД ОГНЮ

Хто має до полагодженя котру з наведених справ, нехай особисто або письмо зголоситься до виниої з перед війни правдиво української канцелярії нотаріяльної.

T. J. HRYCEY & CO.
329 SOUTH FOURTH STREET, PHILADELPHIA, PA.

В БРОНКС! — В БРОНКС!

всі ученицї і ученики УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ДІТОЧОЇ ШКОЛИ в БРОНКС — устроюють — під проводом свого учителя д. Т. Онуфрика

КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, 25. ЖОВТНЯ 1925

Заходом всіх членів тоїж Школи відбудеєся сейчас по Концерті

ВЕСЕЛА ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ

В ГАЛИ УКР. НАР. ДІТ. ШКОЛИ, 1130 Southern Boulevard, близько 167-ої улиці в Бронкс, Н. Й.

Початок о годині 5-тій пополудни. Вступ на Концерт і Забаву 50 центів.

Не розданих відозвах як і на тікетах з друкарнї п. Петрова є без відома Комітету додано „Величавий Концерт", в мало бути так, як є оголошено в „Свободі".

Доїзд англійний з Ню Йорку і Околиці за 5 центів.

З Ню Йорку собвейом Lexington Ave, East 180 улиця, а з West 7th Ave. 180 Bronx і вісісти на Freeman St. та вернутись один блок назад. 247

Виділ У. Н. Д. Школи в Бронкс.

ПОЗІР! РОЧЕСТЕРЦІ! ПОЗІР!

ТОВ. „ВІЛЬНІ КОЗАКИ"

— устроює —

МАСКОВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 24. ЖОВТНЯ 1925

В ГАЛИ ПРИ HAND 1 CLINTON УЛ.

На сей баль запрошуєся всі Братства і Товариства, просяться хлопцїв і дївчат як і також старших, щоби як найчисленнїйше прийшли масковані, бо Тов. зобовязалося дати сего року добрі нагороди готівкою.

Хто прийде найкрасше перебранний, той дістане першу нагороду.

Ану хлопці і дївчата і старші, хто з Вас буде перший, побачимо, але тілько всї прийдіть, а не пожалуєте.

За добру забаву ручить

245.47 К. Т. В. К.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ

ТОВ. „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ"

— відбудеєся —

В СУБОТУ, 24. ЖОВТНЯ 1925

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В УКР. НАРОД. ДОМІ

217-219 E. 6th ST., NEW YORK, N. Y.

Получений **з танцями, летучою почтою і цікавими несподіванками.** на котрий запрошуєтьеся всіх, хто бажаби добре забавитись, повеселитись та потанцювати.

Музика першорядна.

Початок о год. 7.30 вечером.

Вступ 50 центів.

За добру забаву ручить

245-48 Комітет.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК! ПОЗІР!

Заходом Укр. Роб. Пост. Тов. „Могильниця" в Ню Йорку

— відбудеєся —

БАЛЬ

В СУБОТУ, 24. ЖОВТНЯ 1925

В УКР. РОБІТНИЧІМ ДОМІ

MANHATTAN LYCEUM

66—68 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

Початок о годині 6-тій вечером.

Вступ 50 центів.

Весь дохід призначений на голодуючих і на інвалідів з старім краю.

Дорогі Родинцї!

Укр. Роб. Пост. Товариство „Могильниця" постановило доложити труду і старань, щоби утерти сльози нашим бідним братам і сестрам в старім краю. Бїль тисне за серце кожну чесну людину, коли почує про невимовні муки та терпіння, які переживають тепер наші брати і сестри в старім краю наслїдком нечуваного ще в історії голоду.

Там рідна мати не може дивитись на голодних дїтий і убиває їх на те, щоби вкоротити терпіння і муки. Отож Укр. Роб. Пост. Товариство „Могильниця" запрошує всіх чесних Українців і Українок, без огляду на їх релігійні та політичні переконання, щоби вкупі участь в цім відпрямстві і помогли дійти до нашої мети — „кавалок хлїба нашим братам і сестрам в старім краю"! Комітет.

УВАГА! НЮЙОРК, Н. ДЖ., УВАГА!

БР. СВ. ІВ. ХРЕСТИТЕЛЯ,

відд. 78 Укр. Народ. Союза запрошує всїх Українців молодших і старших, дївчат і хлопців на свій

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

— що буде —

В СУБОТУ, 24. ЖОВТНЯ 1925

В ГАЛИ ПЕТРА РУБАСА

27 FLEMING AVE., pir MOTT ST. NEWARK, N. J.

КОНЕЦЬ СВІТА, ВІРА В ЧАРІВНИЦІ Й ОПИРІ!

Як звісно, не лише релігійна секта в Америцї, але й в Европі заповідали кінець світа на 6. лютого 1925. року. А що кінець світа не прийшов, „апостоли" нової віри не робили собі нїщо з того й дальше говорили, що судний день таки не далекий.

Такі обяви звичайно приймаємо з усмїхом. Та коли глянемо в історію, бачимо, що воно приносить матеріяльні й психічні шкоди. Такі релігійні епідемії виступають понайбільш в часах, й полїтично й економічно підхожих для того.

Крім загальних причин таких забобонів, буває причиною також якенебудь нещастя, смерть, елементарна катастрофа. Забобоннї люди вірять, що пересторога з неба або кара.

Найвисшою релігійною епідемією в історії людства є віра в чарівницї й опирів. Віра в опирі зявилась в Европі в часї, коли віра в чарівницї вже майже впала була, а саме в третій десятцї 18-го столїття. Тоді серед населення південної Мадярщини й Сербії поширилась була віра в опирів. Ще навіть у 70-их роках 19-го столїття вірили в опирів навіть у східній Прусії й Поморі, хоч не так сильно. Коли де яке нещастя приключилося або живо недописало, то зараз находили причину цього: винувата мусіла бути тут чарівниця. Тоді, по прийнятому звичаю, карали її смертю, палили на кострі або топили в водї. Не треба думати, що „чарівницї" признавались до „вини" не лише під впливом тортур. Було в тих часах досить мелянхоліків і слабоумних, які з власного почуття признавалися до вини, самі себе обвинувачували. В 90-тих роках 19-го столїття Урсуля Ріхтер, про яку вірили, що вона чарівниця. Вона й сама вірила, що несвідомо робить чари. Ще цікавійший припадок приключився в Чіле, де в 80-их роках відбувся неодин процес проти чарівниць. Там спалили 16-лїтню дївчину, яку обвинувачували, що чарівницьким способом убила молодого чоловіка. Католицький священик усильно старався виратувати її, але вона знівечила його пляни. Заявила, що вона чарами спричинила смерть молодця, бо він анехтував її любов.

Понайбільше серед релігійної епідемії зявляється ще й незвичайна охота до танцїв, скакання, плескання в долонї і т. д. Але часто бувають і гістеричні напади.

Найстрашнійшим образом релігійної епідемії є само собою такий, коли при цьому ще виступають проти других людий, коли воно потягає за собою жертви в людях. В часах вірування в чарівницї вірили, що найкраще можна прогнати злого духа биттям. Нераз так дуже вибивали злого духа, що і навіщений злим духом гинув при цьому від побиття. Така подія склалася тому кількадесять лїт в однім селї біля Амстердаму. Тоді то селянин Шерф убив парубка. Потім хотів ще таксамо пятеро своїх дїтей виратувати від злого духа, цеб то хотів поубивати їх. Одначе йому завчасу перешкодили. Звісне є масове вбивство російських морельчиків у посїлости якогось Гурієва. В р. 1868. повбивано себе там життя 47 чоловіків і жінок, пробиваючись і спалюючись взаїмно. Ще цікавійшою від жертвування других людий, є самопосвята. В 1896. році 25 приклонників секти безполовців далося переконати черкиці Віталії, що прийшов антихрист і що за кілька днів настане нове царство. Тепер треба лише як найскорше добровільною самопожертвою дістатися до нового царства. Дня 22. грудня 1896. року ця черниця зважила себе в не. Колиж в квітні слїдуючого року відчинили цю „гробницю", найшли там 25 трупів, уже зогнилих.

Не таке страшне, але всетаки шкідливе під матеріяльним і суспільним оглядом, нищення творів мистецтва, практиковане деякими сектами. „Incendio delle vanita" Саванаролї, не було першим спаленнем того рода. „Пешлянцї" в 18-ому столїтї перевели паленнї ріжних прикрас, одягів, навіть кишенкових годинників. Шкідним із суспільних оглядів є також покидання звання з сектанських зглядів.

Фантастична віра в побіду, або віра, що хтось є відпорний на всяке зранення (що його прим. куля не чіпається), вже не одного коштувала життя. Селяне Дофінату (провінції престолонаслїдника у Франції) в 17-му столїтї вірили, що потребують лише магічно (по чарівничому) дихнути, щоби знищити війска короля. І дійсно прийшло до дивних, незвичайних сцен, що селяне без зброї гнали проти жовнірів і дихали на них.

Всі ці релігійні епідемії на щастя довго не вдержались. В культурних краях замикали віщених такою пошестю людий до заведень для божевільних, у найгіршому разі до вязниці. На Сході, арештували провідників такого руху, стинали їм голови й це вистарчало до відстрашення їх приклонників. Дужа часто такі рухи самі кінчались із економічної скрути, приміром хрестоносні походи дїтей.

З часописів знаємо, що тепер під большевицьким пануванням на Українї і в Росії поширились дуже ріжні забобони. Большевики хотїли викорінити віру в Бога. Це їм не вдалося, що й поширили забобони й сектанство.

НІМЕЦЬКІ КОЛЬОНІСТИ КИДАЮТЬ БЕСАРАБІЮ.

Німцї з Баната впали на думку, щоби німецькі кольонїсти з Бесарабії переселювалися до Баната. Вони думають, що ця зміна краю з мішаним сербським, румунським і мадярським населенням помогла до більшого полїтичного впливу Німців. Німецькі кольонїсти в Бесарабії прийняли це предложення дуже прихильно. Значний вплив на Німців має і крайний неспокій на Днїстрі і економічні трудноцї, які Бесарабія переживає останнїми роками. В Бесарабії є тепер около 70.000 Німців, а майже стільки само німецьких кольонїстів на Буковинї. В румунськім Семигородї є около 700.000 Німців.

ФАРМИ!

ДОМИ — ФАРМИ

Доми великі і малі, дорогі і дешеві, старі і нові, ФАРМИ близькі і далекі Філядельфії

НА ПРОДАЖ З ЗАМІНУ.

Також ріжні бизнеси.

В. БОГАЧЕВСЬКИЙ

в бюрі

J. W. ARMSTRONG

4233 Germantown Ave., Phila, Pa.

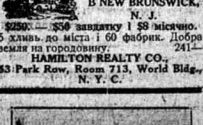

МАЛА ФАРМА

10.000 Скверф Фітів В NEW BRUNSWICK, N. J.

$250.— $50 заплатку і $8 місячно. 5 хлиць до міста і 60 фабрик. Добре земля на городовину. 241—

HAMILTON REALTY CO., 53 Park Row, Room 713, World Bldg., N. Y. C.

СЯ ФАРМА становить 130 акрів доброї урожайної землї, знаменитї будинки, 1 кінь, 22 корови, гарний сад, ідеальна місцевість на удїшенїй дорозї, 3 милї до міста Little Falls, пів милї від стації молока, чверть милї від школи. Цїна $11,000, легкі услівя. Маю також хороші ріжні фарми на продаж.

КАРТИНА 20x24, В 17ох КРАСКАХ, ЛИШЕ ЗА ОДНОГО ДОЛЯРА ($1.00).

Для тих, що бажалиби занятися розпродажею сих прекрасних образів, ми зарядили 10 нагород. Перша нагорода 150.00, друга 100.00, трета 75.00, четверта 50.00, пята 40.00, шеста 30.00, сема 20.00, осьма 15.00, девята і десята по 10.00. — Хто продасть найбільше, той дістане першу нагороду. Хто менше, той другу, і т. д. 243—

День контесту буде проголошений в часописї. — Голоситися до:

UKRAINIAN BAZAR, 2248 GRAYLING AVE., DETROIT, MICH.

Зближаєся Зима.

Ваші рідні в краю чекають помочи від Вас, щоб могли заосмотритися на зиму. Памятайте при висиланню сеї помочи, що

BOSAK STATE BANK

SCRANTON, PA.

ПОЛАГОДЖУЄ грошеві пересилки до краю скоро, дешево і цїлком безпечно.

ПРОДАЄ шифкарти на найлїпші кораблї.

ВИКОНУЄ крайові правні і нотаріяльні справи.

КУПУЄ чеські корони і крайові ощадности.

ПРИЙМАЄ ощадности на процент і почтою.

ДАЄ совістну пораду в кождій грошевій справі.

Адресуйте все:

BOSAK STATE BANK, SCRANTON, PA.

З ГОЛОСІВ ПРЕСИ

ДВОМА ЛАВАМИ.

Боротьба за земельну реформу.

(З львівського Діла).

В хвилї, коли над відродженою Польщею в семому роцї її істнування збираються чорні хмари, коли польські фінанси находяться над берегом руїни, коли всесильна Англія проявляє охоту взяти в кураторію польських „непоправних ідеалїстів" під оглядом економічним і полїтичним, в нутрі вариться, як перед бурею. Двома лавами виступають до завзятої боротьби, до війни на життя і смерть горожане польської республики.

Коли кажемо „горожане", то тим самим докладно означуємо, кого слїд розуміти під цим конституційним терміном. „Горожане" в змістовому розумінї — це тільки члени пануючої нації. Боротьба ведеться не „державного" елементу з „протидержавним", не „національної більшости" з „національними меншостями", не „льояльних" горожан з „переворотовими елементами", тільки між найльояльнїйшими польськими великими земельними власниками і їх апольогетами з одного боку і тзв. польською демократією, з другого. По одному боцї воєнної лави земельні „зубри", по другому ті, які бажаби ними стати. В однїй боєвій лавї старі поміщики, в другій доробкевичі і їх прислужники. А все те називається шумно боротьбою за земельну реформу.

Перед ферїями польський сойм більшістю, зложеною з пястовців, пепесівців, вшехпольяків і представників міської жидівської буржуазії ухвалив не оглядаючись — як звичайно — на розпучливі протести представників непольських народів, мельною реформою, як нпр. „утракізація" українського шкільництва з реформою виховання. В соймі побідила „демократія", бажаючи якнайскорше довести до того, щоби замісць одиничних польських дїдичів засїли на„ „кресах" масово нові дїдичі, польські куркулї, бо — мовляв — Польща сягає тільки так далеко, як далеко сягає плуг польського хлопа.

Під таким „патріотичним" гаслом ухвалено закон, після чого він перейшов у сенат. І тут стрінув різкий відпір. Консервативний сенат не признав „патріотичних" мотивів вповні вистарчаючими. Навпаки, він став на становищі, що „патріотично" було би вдержати „статус ко анте", бож польські поміщики — на його думку, — є чинником культури взагалї а на „кресах" зокрема. Вони є носіями й оборонцями польськости, вони є великими продуцентами, що годують міста, вони поднїсять хлїборобську культуру. Чи може під цими оглядами рівнятися з ними простий Мазур, чи може він обняти опущену чи зредуковану по поміщикові станицю? Всї дїдичі різко настроєні проти соймової „ухвали, називають її рабунком приватної власности. Одначе не маючи відваги в цїлости відкинути соймову постанови про земельну реформу, сенат пробив такі зміни й „доповнив" її такими додатками, що вони зводять в нівець проектовану земельну реформу. Становище консервативного сенату піддержали всї земельні власники. Не вдоволяючись позакулїсовими заходами, недавно відбули вони свій зїзд у Варшаві, щоби — як твердив голова „Головної Ради хлїборобських організацій" в Польщі кн. Каз. Любомирський — „зєднатися й тїсно злучитися, щоби всіми леґальними засобами боронити національну державу", поборюючи земельну реформу, а „демократи" з пястовцями й пепесівцями на чолї теж „боронять держави", насильно проводячи в соймі свій реформаторський закон. Таким чином тут зустрілися на матеріяльному підкладі два „патріотизми", тут розгорілася довга й затяжна боротьба. Лунають погрози, гомонять оклики, трублять в боєві сурми.

Безсмертний В. Вітос, провідник польського куркулїйства, вимахує пястуком і чупотить ногами в свойому „Пяст".

„Нехай згине держава, щоб тільки власність їх (дїдичівських) ланів не була нарушена. Як колись Радзейовскі і Браніцкі — так сьогодня їх оборонцї в сенатї республики єднаються з явними ворогами держави. Нова конфеденрація польської шляхти з Німцями і Українцями! Засліплені лавою голосують з ними, не зважаючи на те, що Німцї боронять пруських юнкрів, які в свойому посїданнї мають величезну більшість землї на Поморії, що Українцї не скривають того, що обороняючи двори перед парцеляцією між польських хлопів, — хотять ті двори самі загарбати".

Ось так розвиваються обі боєві лави, ось так борються нинїшні і завтрішні дїдичі.

Якеж наше становище в цїй справі, з котрою з воюючих сторін вяжуться наші інтереси — хоч би тимчасово, переходово?

Зайвим було би зазначувати, що соймовий закон про земельну реформу є в першу чергу вимірений проти мілїонів українського безземельного й малоземельного селянства, і то в обох стадіях своєї реалізації: приватної парцеляції і державної розподілу після довершеного примусового викупу. Перша стадія, стадія приватної парцеляції дає вільну руку власникам чи парцеляційним установам в доборі покупців землї. З дотеперішнього досвіду знаємо, що український селянин тільки тоді міг за готівку одержати землю з парцеляції, коли переходив на латинський обряд, кидав свою предківську віру і народність. Одначе колиб навіть дїдичі, притиснені конечністю, залишили свою дотеперішню „патріотичну" дїяльність і загрожені примусовим викупом, продавали землю без огляду на національність покупця, то український селянин однаково не міг би взяти участи в парцеляції. Руїна села, повна недостача готівки й кредиту не дає спромоги навіть заможнїйшим селянам купувати землю, а щож говорити про безземельних і малоземельних селян, яких нараховується кругло 5 мілїонів на західно-українській національній території. Тим більше некорисною є для нас друга стадія здійснювання земельної реформи, стадія казьонного порядкування поміщицькою землею. Відношення польського уряду до потреб українського населення дає нам певність, що й клапоть поміщицької землї не найшовся би в руках українського селянина. Другу стадію можна сміло назвати стадією кольонїзації, проти якої мусимо боротися всіми силами, бо вона несе нам смерть економічну, культурну й полїтичну.

Коли такою має бути земельна реформа, то краще, щоб не було нїякої. Ось мотиви, які спонукують українських сенаторів голосувати в сенатї проти соймової постанови про земельну реформу, йти частинно по однїй лїнії з дїдичами. Земля в руках дїдичів є депозитом зложеним у них нашим селянством, який скорше чи пізнїйше мусить бути відданий його природному власникові. Земля в руках польського кольоніста є позбавленням варстату працї, заробітку і розвитку нашого селянства. І тому в нашому інтересї є переходово підпирати

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПОШУКУЮ брата Николая Заковського, котрий мешкав в Фамілєю в Detroit, Mich. Хтобі про него знав прошу повідомити на сей адрес: S. J. MITCHELL, 14055 Strathmoor, Detroit, Mich. 247-49

ШУКАЮТЬ чоловіка і батько Юстина Калиновська-Перегнець з сел. Миниовець, Збориського повіту, в Галичинї, просять вістки про свого сина. Вислав Перегнець, в Америцї від 1914 року. Останню вістку мали і дочка Ганя мали від нього на початку року, коли він писав з Ню Йорку, подаючи свою адресу на 30 ієї семї улиці. Його самого або хто-б знав про нього теперішню адресу, прошено подати родині відомости через Свободу.

НА ПРОДАЖ 4 троєрні і бічерта одна цукерня (confectionary), всї штори між Українцями. Голоситись до A. KUCZAPSKY, 435 S. Heald St., Wilmington, Del. 243-48

НАЙЛУЧНИЙ збірник міжнародних танців з нотами на пяно, скрипку, мандолїну, корнет, саксофон, тромбон і дромс. Цїна 1.00 (на пяно 1.50). Коли грате на котрий із тих інструментів, то зараз замовте одну книжку. Пишіть SICHOWY BAZAR, 34 East 7th Street, NEW YORK, N. Y. 245-47

ЯК ХОЧЕТЕ КУПИТИ АБО ПРОДАТИ дім, бизнес або фарму, як хочете переслати гроші долярами до своїх кревних або залагодити асуньобу правну справу так прошу удатися до: WALTER KOSTETSKI & CO., Inc., Business and Real Estate Broker, 4309 Germantown Ave., Phila., Pa.

ЩО КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ В АМЕРИЦІ ПОВИНЕН МАТИ.

1) Новий Український Англ. і Англ. Український Словарець, в котрім міститься 6000 слів, а також додаток: Як стати горожанином Злуч. Держав і 300 адресів, де дістати роботу. Цїна $1.00.

2) Торговельна Школа в пятьох лекціях з додатком ріжних статей, як здобути добробут. Цїна $1.00.

3) Запорожська Слава, повість, 50 ц.

Всї три книжки дістанете за $2.00, длятого ще нинї вложіть до листа і зазадресуйте до: 242-49

SICHOWY BAZAR, 34 E. 7th St., New York, N. Y.

ПАТЕНТИ

ВИНАХІДНИКИ! В справах патентових вдавайтеся до нас для скорого полагодження Вашої справи. Кожда справа полагоджуєся особисто. Наш досвід многих лїт є для Ваших услуг. Підручник і зразкові знимки даром.

BRYANT & LOWRY

Registered Patent Attorneys

310 VICTOR BLDG., WASHINGTON, D. C.

СТІННІ КАЛЄНДАРІ на рік 1926

ВЖЕ ВИЙШЛИ З ДРУКУ.

Маємо на складі 30 ріжнородних календарів на 1926 рік. Календарьом друкований по українськи, свята означені червоними буквами.

Цїна: за один календар 30 ц. з пересилкою, а 4 за долярa.

Цїнники, агентам і для тих, що хотять заняття продажею календарів, висилаємо даром спис стінних календарів по гуртовій цїнї. За попереднім надісланнєм $5.00 вишлемо 30 штук оказових календарів, щобисьте оглянули, а опісля замовляли більше чи сто. Замовлення посилайте на адресу: 133—

UKRAINIAN BAZAR, 168 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

Мущини! Хоронїть себе перед всїми заразливими коробами.

SANYKIT

Охоронює для мущин. Дає найбільшу охорону

Цїна за одну рурку 35 цент., Kit (4's) $1.00

У всїх аптиках або у San-Y-Kit, Dept. B, 92 Beekman St., New York

Пишіть по цирклярь

KATAP MIXYPA

„ЦАРІВНА"

ПОВІСТЬ

написана ОЛЬГА ХОБИЛЯНСЬКА

Цїна $2.00.

Можна набути в Книгарні „Свободи", „SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЮЛІЯ ЯРЕМА

РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК